

Koniec świata i początek świata. Apokalipsa św. Jana

Materiał składa się z sekcji: "Apokalipsa św. Jana", "„Będzie strach tam, będzie drżenie”", "Teksty do wyboru", "Czy apokalipsa jest blisko?", "Zadaniowo".

Materiał zawiera 6 ilustracji (fotografii, obrazów, rysunków), 1 film, 24 ćwiczenia, w tym 2 interaktywne.

Zawartość: obraz Johna Martina "Koniec świata"; informacja o popularności słowa apokalipsa w tytułach różnych tekstów kultury; polecenie obejrzenia dowolnego filmu, w którego tytule występuje słowo apokalipsa i opowiadanie, jaką wizję zawiera ten tekst kultury.

Zawartość: informacja o ponadczasowym charakterze Biblii; galeria zawierająca dwa obrazy przedstawiające św. Jana: Diego Velázquez "Św. Jan Ewangelista na Patmos" i Jacopo Vignali "Św. Jan Ewangelista na Patmos"; informacje o św. Janie Ewangelście; Apokalipsa św. Jana, rozdz. 1, w. 1---3 i dwa polecenia związane z rozumieniem tekstu; wyjaśnienie słowa apokalipsa; informacje o budowie Apokalipsy św. Jana; Apokalipsa św. Jana, rozdz. 4, w. 1---8 i trzy polecenia związane z rozumieniem tekstu; Apokalipsa św. Jana, rozdz. 6, w. 1---17, rozdz. 8, w. 1---13 wraz z ćwiczeniem i interaktywnym sprawdzającym rozumienie tekstu (prawda/fałsz); informacja o czterech jeźdźcach apokalipsy; galeria zawierająca dwa obrazy: Matthias Gerung "Czterej jeźdźcy Apokalipsy" i Albrecht Dürer "Czterej jeźdźcy Apokalipsy"; polecenie określenia relacji między obrazami a tekstem Apokalipsy; informacja o „Wielkim Dniu Jego (tj. Boga) gniewu”(dies irae); Apokalipsa św. Jana, rozdz. 20, w. 1---15 i cztery polecenia związane z rozumieniem tekstu; Wilfrid J. Harrington "Klucz do Biblii"(o wizji nowego Jeruzalem).

Zawartość: Tomasz z Celano wiersz "Dies irae" i sześć pytań związanych z jego interpretacją; informacja o autorze.

Zawartość: "Nowa Jerozolima" Iluminacja z Apokalipsy bamberskiej; Apokalipsa św. Jana, rozdz. 21, w. 1---27 i cztery polecenia związane z rozumieniem i interpretacją tekstu; Władysław Broniewski "Krzyk ostateczny" wraz z poleceniem napisania interpretacji wiersza;

Polecenie rozważenia, czy należy traktować poważnie słyhać głosy naukowców i organizacji religijnych o zbliżającej się apokalipsie.

Polecenia: przeanalizowanie, czy wybrany film ze słowem apokalipsa w tytule realizuje dosłownie lub metaforycznie treści zaprezentowane w tej lekcji; stworzenie krzyżówki, do której pytania będą związane z lekcją o Apokalipsie (zawarto film instruktażowy o tworzeniu krzyżówki). Ćwiczenie interaktywne słowa kluczowe.

Bibliografia:

- Źródło: *Apokalipsa św. Jana, rozdz. 6, w. 1-17, rozdz. 8, w. 1-13*, [w:] *Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu w przekładzie z języków oryginalnych*, oprac. zespół biblistów polskich z inicjatywy benedyktynów tyńskich, Poznań–Warszawa 1998.
- Źródło: *Apokalipsa św. Jana, rozdz. 1, w. 1-3*, [w:] *Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu w przekładzie z języków oryginalnych*, oprac. zespół biblistów polskich z inicjatywy benedyktynów tyńskich, Poznań–Warszawa 1998, s. 1397.
- Źródło: *Apokalipsa św. Jana, rozdz. 4, w. 1-8*, [w:] *Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu w przekładzie z języków oryginalnych*, oprac. zespół biblistów polskich z inicjatywy benedyktynów tyńskich, Poznań–Warszawa 1998, s. 1400–1401.
- Źródło: *Apokalipsa św. Jana, rozdz. 20, w. 1-15*, [w:] *Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu w przekładzie z języków oryginalnych*, oprac. zespół biblistów polskich z inicjatywy benedyktynów tyńskich, Poznań–Warszawa 1998, s. 1414.
- Źródło: Tomasz z Celano, *Dies irae*, [w:] Anna Kamieńska, *Do źródeł. Psalmi i inne przekłady poetyckie*, tłum. Anna Kamieńska, Poznań 1988, s. 108.
- Źródło: *Apokalipsa św. Jana, rozdz. 21, w. 1-27*, [w:] *Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu w przekładzie z języków oryginalnych*, oprac. zespół biblistów polskich z inicjatywy benedyktynów tyńskich, Poznań–Warszawa 1998, s. 1415–1416.
- Źródło: *Krzyk ostateczny*, [w:] Władysław Broniewski, *Wiersze i poematy*, Łódź 1962, s. 149–150.
- Źródło: Wilfrid J. Harrington, *Klucz do Biblii*, tłum. Józef Marzęcki, Warszawa 1984, s. 558.

Koniec świata i początek świata. Apokalipsa św. Jana

Koniec świata

Źródło: John Martin, olej na płótnie, Tate Britain [czyt. tejt britin], domena publiczna.

Wiele współczesnych dzieł literackich, malarskich czy filmowych zawiera w tytule słowo *apokalipsa*. Większość z nich to dramaty, dzieła katastroficzne lub fantastycznonaukowe, prezentujące wizję wojen, kataklizmów lub końca świata. Wiele tych tekstów kultury nawiązuje do jednej z ksiąg *Nowego Testamentu*, czyli do *Apokalipsy św. Jana*.

Już wiesz

Zapoznaj się z treścią dowolnego filmu, w którego tytule występuje słowo *apokalipsa*. Opowiedz, jaką wizję zawiera ten tekst kultury.

Apokalipsa św. Jana

Biblia jest dziełem ponadczasowym. Opinię tę potwierdzają także ci, którzy nie traktują jej jako tekstu natchnionego. Ponadczasowość Pisma Świętego polega m.in. na tym, że zawiera ono prawdy dotyczące ludzkości i wszechświata. Widać to na przykładzie Księgi Rodzaju i wszystkich ksiąg mądrościowych. Księgi Nowego Testamentu koncentrują się na nauczaniu Jezusa i losach pierwszych chrześcijan. Wśród nich wyróżnia się Apokalipsa. Za jej autora uznaje się św. Jana, który miał też napisać jedną z czterech ewangelii.

O autorze dzieła

Św. Jan Ewangelista na Patmos

Źródło: Diego Velázquez [czyt. diego welaskes], olej na płótnie, domena publiczna.

Św. Jan Ewangelista na Patmos

Źródło: Jacopo Vignali [czyt. jakopo winjali], olej na płótnie, domena publiczna.

Św. Jan Ewangelista to najmłodszy z dwunastu uczniów Jezusa, brat apostoła Jakuba (zwanego Większym lub Starszym). Przypisuje się mu autorstwo *Ewangelii* i *Apokalipsy* oraz kilku listów zaliczanych do *Nowego Testamentu*. Należał do uczniów szczególnie bliskich Chrystusowi (podczas Ostatniej Wieczerzy siedział u jego boku, a następnie stał pod krzyżem). W odróżnieniu od pozostałych apostołów Jan umarł śmiercią naturalną na zesłaniu, na wyspie Patmos lub w Efezie ok. 100 roku.

Ewangelia św. Jana jest najmłodszą z ewangelii – powstała ok. 70 r. n.e., natomiast *Apokalipsa* najprawdopodobniej ok. ćwierć wieku później.

Św. Jana przedstawia się albo jako młodzieńca, albo starca. Jego atrybutem jest orzeł.

“ **Apokalipsa św. Jana, rozdz. 1, w. 1-3**

(1) Objawienie Jezusa Chrystusa, które dał Mu Bóg, aby ukazać swym sługom, co musi stać się niebawem, a On wysławszy swojego anioła oznajmił przez niego za pomocą znaków słudze swojemu Janowi. (2) Ten poświadcza, że słowem Bożym i świadectwem Jezusa Chrystusa jest wszystko, co widział. (3) Błogosławiony, który odczytuje, i którzy słuchają słów Proroctwa, a strzegą tego, co w nim napisane, bo chwila jest bliska.

Źródło: *Apokalipsa św. Jana, rozdz. 1, w. 1-3*, [w:] *Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu w przekładzie z języków oryginalnych*, oprac. zespół biblistów polskich z inicjatywy benedyktynów tynieckich, Poznań–Warszawa 1998, s. 1397.

Po lekturze przywołanego fragmentu *Apokalipsy* wykonaj polecenia:

Ćwiczenie 1.1

Wyjaśnij, skąd św. Jan wiedział, co napisać.

Ćwiczenie 1.2

Poszukaj w przywołanym fragmencie określeń, które charakteryzują całą księgę.

Definicja: apokalipsa

(z gr. *apokálypsis* – „objawienie”) – gatunek piśmiennictwa religijnego w judaizmie i chrześcijaństwie, zawierający proroctwa dotyczące przyszłości (w tym ostatecznych dni istnienia materialnego świata). *Apokalipsę* nazywa się również *Objawieniem św. Jana*.

Struktura dzieła

Apokalipsa św. Jana złożona jest z 22 rozdziałów. Rozpoczyna ją siedem listów skierowanych do Kościołów (czyli chrześcijańskich zgromadzeń) w różnych miastach dzisiejszej Turcji, np. w Efezie czy Pergamonie. Pozostała część to opis proroczych wizji, których św. Jan miał doznać podczas pobytu na wyspie Patmos.

“ Apokalipsa św. Jana, rozdz. 4, w. 1-8

(1) Potem ujrzałem: Oto drzwi otwarte w niebie, a głos, ów pierwszy, jaki usłyszałem, jak gdyby trąby mówiącej ze mną, powiedział: Wstąp tutaj, a to ci ukazę, co potem musi się stać. (2) Doznałem natychmiast zachwycenia: A oto w niebie stał tron i na tronie [ktoś] zasiadał. (3) A Zasiadający był podobny z wyglądu do jaspisu i do krwawnika, a tęcza dokoła tronu – podobna z wyglądu do szmaragdu. (4) Dokoła tronu – dwadzieścia cztery trony, a na tronach dwudziestu czterech siedzących Starców, odzianych w białe szaty, a na ich głowach złote wieńce. (5) A z tronu wychodzą błyskawice i głosy, i gromy, i płonie przed tronem siedem lamp ognistych, które są siedmiu Duchami Boga. (6) Przed tronem – niby szklane morze podobne do kryształu, a w środku tronu i dokoła tronu cztery Zwierzęta pełne oczu z przodu i z tyłu: (7) Zwierzę pierwsze podobne do lwa, Zwierzę drugie podobne do wołu, Zwierzę trzecie mające twarz jak gdyby ludzką i Zwierzę czwarte podobne do orła w locie. (8) Cztery Zwierzęta – a każde z nich ma po sześć skrzydeł – dokoła i wewnątrz są pełne oczu, i spoczynku nie mają, mówiąc dniem i nocą: Święty, Święty, Święty, Pan Bóg wszechmogący, Który był i Który jest, i Który przychodzi.

Źródło: *Apokalipsa św. Jana, rozdz. 4, w. 1-8*, [w:] *Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu w przekładzie z języków oryginalnych*, oprac. zespół biblistów polskich z inicjatywy benedyktynów tynieckich, Poznań–Warszawa 1998, s. 1400–1401.

Po lekturze przywołanego fragmentu *Apokalipsy* wykonaj polecenia:

Ćwiczenie 2.1

Opisz krainę, którą ujrzał św. Jan.

Ćwiczenie 2.2

Napisz, co wyjątkowego dostrzegasz w wyglądzie Zasiadającego.

Ćwiczenie 2.3

Wymień i opisz Zwierzęta.

“ Apokalipsa św. Jana, rozdz. 6, w. 1-17, rozdz. 8, w. 1-13

Rozdział 6

(1) I ujrzałem: gdy Baranek otworzył pierwszą z siedmiu pieczęci, usłyszałem pierwsze z czterech Zwierząt mówiące jakby głosem gromu: Przyjdź! (2) I ujrzałem: oto biały koń, a siedzący na nim miał łuk. I dano mu wieniec, i wyruszył jako zwycięzca, by [jeszcze] zwyciężać. (3) A gdy otworzył pieczęć drugą, usłyszałem drugie Zwierzę mówiące: Przyjdź! (4) I wyszedł inny koń barwy ognia, a siedzącemu na nim dano odebrać ziemi pokój, by się wzajemnie ludzie zabijali – i dano mu wielki miecz. (5) A gdy otworzył pieczęć trzecią, usłyszałem trzecie Zwierzę mówiące: Przyjdź! I ujrzałem: a oto

czarny koń, a siedzący na nim miał w ręce wagę. (6) I usłyszałem jakby głos w pośrodku czterech Zwierząt, mówiący: Kwarta pszenicy za denara i trzy kwarty jęczmienia za denara, a nie krzywdź oliwy i wina! (7) A gdy otworzył pieczęć czwartą, usłyszałem głos czwartego Zwierzęcia mówiącego: Przyjdź! (8) I ujrzałem: oto koń trupio blady, a imię siedzącego na nim Śmierć, i Otchłań mu towarzyszyła. I dano im władzę nad czwartą częścią ziemi, by zabijali mieczem i głodem, i morem, i przez dzikie zwierzęta. (9) A gdy otworzył pieczęć piątą, ujrzałem pod ołtarzem dusze zabitych dla Słowa Bożego i dla świadectwa, jakie mieli. [...] (12) I ujrzałem: gdy otworzył pieczęć szóstą, stało się wielkie trzęsienie ziemi i słońce stało się czarne jak włosieny wór, a cały księżyc stał się jak krew. (13) I gwiazdy spadły z nieba na ziemię, podobnie jak drzewo figowe wstrząsane silnym wiatrem zrzuca na ziemię swe niedojrzałe owoce. (14) Niebo zostało usunięte jak księga, którą się zwija, a każda góra i wyspa z miejsc swych poruszone. (15) A królowie ziemscy, wielmoże i wodzowie, bogacze i możni, i każdy niewolnik, i wolny ukryli się do jaskiń i górskich skał. (16) I mówią do gór i do skał: Padnijcie na nas i zakryjcie nas przed obliczem Zasiadającego na tronie i przed gniewem Baranka, (17) bo nadszedł Wielki Dzień Jego gniewu, a któż zdoła się ostać?

Rozdział 8

(1) A gdy otworzył pieczęć siódmą, zapanowała w niebie cisza jakby na pół godziny. [...] (5) Anioł zaś wziął naczynie na żar, napełnił je ogniem z ołtarza i zrzucił na ziemię, a nastąpiły gromy, głosy, błyskawice, trzęsienie ziemi. (6) A siedmiu aniołów, mających siedem trąb, przygotowało się, aby zatrąbić. (7) I pierwszy zatrąbił. A powstał grad i ogień – pomieszane z krwią, i spadły na ziemię. A spłonęła trzecia część ziemi i spłonęła trzecia część drzew, i spłonęła wszystka trawa zielona. (8) I drugi anioł zatrąbił: i jakby wielka góra płonąca ogniem została w morze rzucona, a trzecia część morza stała się krwią (9) i wyginęła w morzu trzecia część stworzeń – te, które mają dusze –

i trzecia część okrętów uległa zniszczeniu. (10) I trzeci anioł zatrąbił: i spadła z nieba wielka gwiazda, płonąca jak pochodnia, a spadła na trzecią część rzek i na źródła wód. (11) A imię gwiazdy zowie się Piołun. I trzecia część wód stała się piołunem, i wielu ludzi pomarło od wód, bo stały się gorzkie. (12) I czwarty anioł zatrąbił: i została rażona trzecia część słońca i trzecia część księżyca, i trzecia część gwiazd, tak iż zaćmiła się trzecia ich część i dzień nie jaśniał w trzeciej swej części, i noc – podobnie. (13) I ujrzałem, a usłyszałem jednego orła lecącego przez środek nieba, mówiącego donośnym głosem: Biada, biada mieszkańcom ziemi wskutek pozostałych głosów trąb trzech aniołów, którzy mają [jeszcze] trąbić!

Źródło: *Apokalipsa św. Jana*, rozdz. 6, w. 1-17, rozdz. 8, w. 1-13, [w:] *Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu w przekładzie z języków oryginalnych*, oprac. zespół biblistów polskich z inicjatywy benedyktynów tynieckich, Poznań-Warszawa 1998.

Ćwiczenie 3

Wskaż, które z podanych zdań są prawdziwe, a które – fałszywe.

Prawda

Aniołowie używali trąb.

Katastrofę przetrwali wszyscy ci, którzy wypłynęli na środek morza.

Fałsz

Jeźdźców Apokalipsy było czterech.

Pierwszą pieczęć otworzył orzeł.

Tylko księżyc nie uległ katastrofie.

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ważne!

W przywołanym fragmencie *Apokalipsy* pojawili się m.in. czterej jeźdźcy. To jeden z najbardziej tajemniczych, ale też najsłynniejszych symboli biblijnych. Wciąż trwają spory o jego znaczenie. Według niektórych badaczy czterej jeźdźcy to: Wojna, Zaraza, Głód i Śmierć. Inni uważają, że pierwszy z nich jest Antychrystem, a jeszcze inni – że Jezusem.

Czterej jeźdźcy Apokalipsy

Źródło: Albrecht Dürer [czyt. djure], 1498, domena publiczna.

Czterej jeźdźcy Apokalipsy

Źródło: Matthias Gerung, domena publiczna.

Ważne!

W szóstym rozdziale *Apokalipsy* mówi się o „Wielkim Dniu Jego (tj. Boga) gniewu”. W kulturze często pojawia się łacińskojęzyczna wersja tego wyrażenia: *dies irae* (dzień gniewu). „Dzień gniewu” symbolizuje dzień Sądu Ostatecznego.

Wizje zniszczenia świata przyczyniły się do tego, że słowo *apokalipsa* zaczęło funkcjonować nie jako synonim objawienia, lecz w znaczeniu: katastrofa, rozpad.

Apokalipsa św. Jana, rozdz. 20, w. 1-15

“(1) Potem ujrzałem anioła, zstępującego z nieba, który miał klucz od Czeluści i wielki łańcuch w ręce. (2) I pochwycił Smoka, Węża starodawnego, którym jest diabeł i szatan, i związał go na tysiąc lat. (3) I wtrącił go do Czeluści, i zamknął, i pieczęć nad nim położył, by już nie zwodził narodów, aż tysiąc lat się dopełni. A potem ma być na krótki czas uwolniony. [...] (7) A gdy się skończy tysiąc lat, z więzienia swego szatan zostanie zwolniony. (8) I wyjdzie, by omamić narody z czterech narożników ziemi [...]. (9) Wyszli oni na powierzchnię ziemi i otoczyli obóz świętych i miasto umiłowane; a zstąpił ogień od Boga z nieba i pochłonął ich. (10) A diabła, który ich zwodzi, wrzucono do jeziora ognia i siarki, tam gdzie są Bestia i Fałszywy Prorok. I będą cierpieć katusze we dnie i w nocy na wieki wieków. [...] (14) A Śmierć i Otchłań wrzucono do jeziora ognia. To jest śmierć druga – jezioro ognia. (15) Jeśli się ktoś nie znalazł zapisany w księdze życia, został wrzucony do jeziora ognia.

Źródło: *Apokalipsa św. Jana, rozdz. 20, w. 1-15*, [w:] *Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu w przekładzie z języków oryginalnych*, oprac. zespół biblistów polskich z inicjatywy benedyktynów tynieckich, Poznań–Warszawa 1998, s. 1414.

Po lekturze przywołanego fragmentu *Apokalipsy* wykonaj polecenia:

Ćwiczenie 4.1

Napisz, pod jakimi postaciami został przedstawiony diabeł.

Ćwiczenie 4.2

Zastanów się i odpowiedz na pytanie, dlaczego diabła utożsamiano z wężem lub smokiem?

Ćwiczenie 4.3

Odszukaj w tekście, kogo zaliczono do sił zła.

Ćwiczenie 4.4

Odpowiedz na pytanie, czy kara dla diabła ma swój kres.

Wilfrid J. Harrington

Klucz do Biblii

Centralna część Apokalipsy kończy się wizją nowego nieba i nowej ziemi, otoczenia nowego Jeruzalem. Dramat apokaliptyczny zbliża się do końca. Pierwszy świat stworzony przeminął, a wszelkie zło uległo zniweczeniu; nastaje teraz końcowa faza Bożego planu. Księga zamyka się wspaniałą wizją nowego Jeruzalem, niebiańskiego miasta, prawdziwego królestwa Bożego. [...] Można by oczekiwać, że po promiennym opisie miasta [...] nastąpi szczególnie frapujący opis jego świątyni (świątynia była chwałą niebiańskiego Jeruzalem). Zamiast tego [...] dowiadujemy się, że nie ma w nim świątyni i że jest ona w ogóle zbyteczna: sam Bóg w nim zamieszkuje oraz Baranek [...]. Wybrani będą tam oglądali oblicze Boga oraz Baranka i będą na wieki wieków królować.

Źródło: Wilfrid J. Harrington, *Klucz do Biblii*, tłum. Józef Marzęcki, Warszawa 1984, s. 558.

„Będzie strach tam, będzie drżenie”

((Tomasz z Celano

Dies irae

Dzień ów gniewu się nachyla,
gdy w proch wieki zmiecie chwila,
świadkiem Dawid i [Sybilla](#).

Będzie strach tam, będzie drżenie,
przyjdzie sędzia sądzić ziemię
a roztrząsać wszystko wiernie.

Trąba wyda głos dokoła,
gdzie kto gnił w mogilnych dołach,
wszystkich do stóp tronu zwoła.

Śmierć struchleje, wszelkie ciało
gdy powstanie, jak leżało,
by przed Sędzią głos zabrało.

Zwój ksiąg będzie rozwinięty
zapisanych z każdej strony,
z których ma być świat sądzony.

Sędzia zasię gdy rozkaże,
co ukryte, to ukaze,
a bezkarnie nic nie zmaże.

[...]

Pomnij, Jezu, miłościwy,
jakoś dla mnie czynił dziwy,
nie gub mnie w tym dniu straszliwym.

Dla mnieś się utrudził, Panie,
krzyża mękę cierpiał za mnie,
miałby trud ten przepaść marnie?

Prawy Sędzio odemszczenia,
daj nam łaskę odpuszczenia
jeszcze przed dniem rozliczenia.

[...]

Prośby me tego niegodne,
ale ty wejrzyj łagodnie,
bym nie płonął wiecznym ogniem.

Postaw mnie w owiec zagrodzie,
od [kozłów](#) sprośnych mnie oddziel,
staw po prawicy w swym grodzie.

Pomieszawszy z przekłętymi,
ogniem srogim objętymi,
wywołaj mnie ze świętymi.

W kornej błagam Cię postawie,
z sercem startym na proch prawie,
uczynić zadość mojej sprawie.

Dzień nieszczęsny się nachyla,
gdy rozpęknie się mogiła,
wstanie na sąd człowiek grzeszny,
Ty go oszczędź, Boże wieczny.

Dobry Jezu a nasz Panie,
daj im swoje spoczywanie.

Źródło: Tomasz z Celano, *Dies irae*, [w:] Anna Kamieńska, *Do źródeł. Psalmi i inne przekłady poetyckie*, tłum. Anna Kamieńska, Poznań 1988, s. 108.

Przeczytaj średniowieczny hymn *Dies irae*, który stworzył XIII-wieczny włoski franciszkanin [Tomasz z Celano](#). Odpowiedz na pytania:

Ćwiczenie 5.1

Określ, kto jest postacią mówiącą w utworze.

Ćwiczenie 5.2

Określ, kim jest adresat hymnu.

Ćwiczenie 5.3

Wyjaśnij, czy tytuł hymnu jest adekwatny do treści dzieła.

Ćwiczenie 5.4

Odpowiedz na pytanie, jaki obraz Boga dostrzegasz w utworze.

Ćwiczenie 5.5

Wyjaśnij, czy hymn Tomasza z Celano jest optymistyczny. Uzasadnij odpowiedź.

Ćwiczenie 5.6

Określ, w jakich okolicznościach przywołuje się dziś dwa ostatnie wersy utworu.

Teksty do wyboru

“ Apokalipsa św. Jana, rozdz. 21, w. 1-27

(1) I ujrzałem niebo nowe i ziemię nową, bo pierwsze niebo i pierwsza ziemia przeminęły, i morza już nie ma. (2) I Miasto Święte – Jeruzalem Nowe ujrzałem zstępujące z nieba od Boga, przystrojone jak oblubienica zdobna w klejnoty dla swego męża. [...] (9)

I przyszedł jeden z siedmiu aniołów, co trzymają siedem czasów pełnych siedmiu plag ostatecznych, i tak się do mnie

Nowa Jerozolima

Źródło: a. nn., iluminacja z Apokalipsy bamberskiej, domena publiczna.

odezwał: Chodź, ukazę ci Oblubienicę, Małżonkę Baranka. (10) I uniósł mnie w zachwyceniu na górę wielką i wyniosłą, i ukazał mi Miasto Święte – Jeruzalem, zstępujące z nieba od Boga, (11) mające chwałę Boga. Źródło jego światła podobne do kamienia drogocennego, jakby do jaspisu o przejrzystości kryształu: (12) Miało ono mur wielki a wysoki, miało dwanaście bram, a na bramach – dwunastu aniołów i wypisane imiona, które są imionami dwunastu pokoleń synów Izraela. (13) Od wschodu trzy bramy i od północy trzy bramy, i od południa trzy bramy, i od zachodu trzy bramy. (14) A mur Miasta ma dwanaście warstw fundamentu, a na nich dwanaście imion dwunastu Apostołów Baranka. (15) A ten, który mówił ze mną, miał złotą trzcinę jako miarę, by zmierzyć Miasto i jego bramy, i jego mur. (16) A Miasto układa się w czworobok i długość jego tak wielka jest, jak i szerokość. [...] (18) A mur jego jest zbudowany z jaspisu, a Miasto – to czyste złoto do szkła czystego podobne. (19) A warstwy fundamentu pod murem Miasta zdobne są wszelakim drogim kamieniem. Warstwa pierwsza – jaspis, druga – szafir, trzecia – chalcedon, czwarta – szmaragd, (20) piąta – sardoniks, szósta – krwawnik, siódma – chryzolit, ósma – beryl, dziewiąta – topaz, dziesiąta – chryzopraz, jedenasta – hiacynt, dwunasta – ametyst. (21) A dwanaście bram to dwanaście pereł: każda z bram była z jednej perły. I rynek Miasta to czyste złoto jak szkło przezroczyste. (22) A świątyni w nim nie dojrzałem: bo jego świątynią jest Pan, Bóg wszechmogący oraz Baranek. (23) I Miastu nie trzeba słońca ni księżyca, by mu świeciły, bo chwała Boga je oświeciła, a jego lampą – Baranek. (24) I w jego świetle będą chodziły narody, i wniosą do niego królowie ziemi swój przepych. (25) I za dnia bramy jego nie będą zamknięte: bo już nie będzie tam nocy. (26) I wniosą do niego przepych i skarby narodów. (27) A nic nieczystego do niego nie wejdzie ani ten, co popełnia ohydę i kłamstwo, lecz tylko zapisani w księdze życia Baranka.

Ćwiczenie 6.1

Wyjaśnij, dlaczego Nową Jerozolimę nazwano Oblubienicą.

Ćwiczenie 6.2

Napisz, w jakim celu autor wymienia materiały, z których zbudowana będzie Nowa Jerozolima.

Ćwiczenie 6.3

Wskaż, kto zamieszka w Nowej Jerozolimie.

Ćwiczenie 6.4

Wyjaśnij, dlaczego w Nowej Jerozolimie nie zostanie zbudowana świątynia.

((Władysław Broniewski

Krzyk ostateczny

Dzień głodu, ognia, powietrza i wojny
z dziejowej rodzi się nocy.

Oto wołam, jak dawni prorocy,
poeta w sercu swym wolny.

Głos mój – głos wielu wód,
kiedy nadciąga zagłada.
Pędzą Czterej na zachód i wschód.
Biada! Biada! Biada!

Biada wam, ufne swej mocy
Babilony drapaczy chmur.
Dzień straszny rodzi się z nocy.
Będzie głód, pożoga i mór.

Żyjąca a już umarła,
nowe ukaże piekła
cywilizacja oślepla:
Niewiasta przybrana w szkarłat.

Groza narasta.
Gniewnie kroczy historia.
Spłoną miasta.
Runą laboratoria.

Słyszę nowych potopów przybór,
słyszę tupot milionów nóg.
Do mnie należy wybór
i słów, i czynów, i dróg.

A ja stoję, w siebie nachylony,
krzyczę, w mękę wplątany jak [Ixion](#),
nad rzekami przyszłych Babilonów
spełniającą się Apokalipsę.

Lecz gdy dojmie mnie pościg odmetu
głodem, ogniem, powietrzem i wojną,
jak butelką z tonącego okrętu,
rzucę okrzyk mój ostateczny: wolność!

Źródło: *Krzyk ostateczny*, [w:] Władysław Broniewski, *Wiersze i poematy*, Łódź 1962, s. 149–150.

Polecenie 1

Napisz interpretację wiersza Władysława Broniewskiego *Krzyk ostateczny*.

Czy apokalipsa jest blisko?

Ćwiczenie 7

Z ust przedstawicieli różnych organizacji religijnych oraz naukowców słysząc głosy o zbliżającej się apokalipsie. Rozważ, czy należy je traktować poważnie i przedstaw swoje argumenty.

Zadaniowo

Polecenie 2

Przeanalizuj, czy wybrany przez siebie film ze słowem *apokalipsa* w tytule realizuje dosłownie lub metaforycznie treści zaprezentowane w tej lekcji.

Polecenie 3

Stwórz krzyżówkę, do której pytania będą związane z lekcją o *Apokalipsie*.

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.